

LEKKER LEZEN

Martine Letterie & Marijke Bouwhuis

Lessen bij veertien kinderboeken voor het basisonderwijs

LEMNISCAAT

Voorwoord

In deze map treft u volledig uitgewerkte lessen aan bij veertien kinderboeken uit het Lenniscaatfonds. U kunt ze direct toepassen in de klas, zonder dat het u veel tijdrovende voorbereiding kost. In de toelichting bij elke les staat in welk groep(en) u het materiaal kunt gebruiken.

Elke les heeft dezelfde opbouw:
toelichting voor de docent(e)
informatie over de jeugdboekenauteur
één of meer fragmenten uit het jeugdboek
vragen en opdrachten bij de fragmenten en het boek

Bij iedere les wordt aangegeven hoeveel tijd die in beslag neemt en wat de lesdoelen zijn. Na een korte introductie gaan de leerlingen aan de slag met de vragen en opdrachten. U kunt de kopieerbladen en de fragmenten makkelijk uit de map halen en kopiëren. Aan het eind van de les rondt u het werken met het boek af met een klassengesprek, door kort terug te kijken op de werkzaamheden, of door nog een fragment voor te lezen.

Wanneer u meer tijd aan het boek kunt en wilt besteden, vindt u bij het onderdeel 'Keuzeverwerking' nog meer lessuggesties. Dit onderdeel is bestemd voor aansluitende lessen.

De vragen en opdrachten sluiten direct aan bij de eindtermen en kerndoelen van het onderdeel lezen/fictie, zoals deze in de onderwijsprogramma's voor het basis- en voortgezet onderwijs zijn vastgelegd. Bij alle lessen is een lijst met andere titels van de auteur en boeken met een soortgelijk thema opgenomen, die eveneens geschikt zijn voor de basisschoolleeftijd. Niet al deze boeken zijn nog in de boekhandel verkrijgbaar, maar in een goed gesorteerde bibliotheek zult u de titels waarschijnlijk wel vinden.

Ik hoop dat u en uw leerlingen met veel plezier op ontdekkingsstocht gaan in de wereld van het kinderboek!

De redactie

Inhoud

4	Thea Beckman – <i>Een bos vol spoken</i>
13	Hanna Kraan – <i>De boze heks moet winnen</i>
23	Anke Kranendonk – <i>Van huilen krijg je dorst</i>
31	Marit Nicolaysen – <i>Sven en zijn rat gaan op kamp</i>
38	E.B. White – <i>Charlotte's web</i>
44	Ulf Stark – <i>Mijn vriend de sjeik</i>
51	Anke de Vries – <i>Memo zwijgt</i>
59	Sander de Heer – <i>Ferdinand het witte neushoornbeest</i>
64	Lieneke Dijkzeul – <i>Een bezem in het fietsenrek</i>
75	Margriet Hogeweg – <i>De God van oma Vanouds</i>
82	Nynke Klompmaker – <i>Ik ben veel liever zoals wij</i>
88	Jan Terlouw – <i>Pjotr</i>
98	Dean Harvey – <i>De geheime olifant van Jimmy Cooper</i>
106	Iva Procházková – <i>Hoepel op!</i>

Thea Beckman *Een bos vol spoken*

Toelichting voor de docent(e)

Groep 3 en 4

Lesduur: 30 minuten

Lesdoel: • leesbevordering
• de kinderen verkennen de wereld van het verhaal

A Introductie

U laat het boek zien en vertelt iets over de schrijfster. Daarna geeft u de kinderen de volgende korte inleiding: Juultje wordt 's avonds uit haar bed gehaald door het kleine mannetje Troekel om de kat Senta te redden. Volgens hem is Senta een prinses. Juultje merkt dat het bos waar ze overdag speelt, 's nachts heel anders is...

Lees fragment 1 voor: bladzijde 27 'Juultje herkende de plek' t/m bladzijde 33 'Zij is in een pad veranderd.' Daarna deelt u het kopieerblad uit.

B Uitvoering

De kinderen gaan in tweetallen met het kopieerblad aan het werk. Behalve het kopieerblad hebben zij ook een kopie van fragment 1 nodig. Na afloop bespreekt u de antwoorden en schrijft u hun recepten op het bord. Stem samen met de kinderen welk recept het 'echtst' is. U kunt eventueel een toverreceptenboekje samenstellen.

C Afronding

Vertel de kinderen dat Juultje nog meer bijzondere ontmoetingen heeft in het bos. Lees ter afsluiting nog zo'n ontmoeting voor. Fragment 2: bladzijde 37 'Onder een oeroude dikke eik zat een man' t/m bladzijde 43 'Bedankt meneer Rinaldini. Ik denk dat ik nu maar eens verder ga.'

Wanneer u meer tijd aan het boek wilt besteden kunt u gebruikmaken van de keuzeverwerking. Die kunt u direct koppelen aan de les of op een ander moment in de week laten terugkomen.

D Keuzeverwerking

Voor deze keuzeverwerking moet het hele boek gelezen of voorgelezen zijn.

Bespreek met de kinderen welke hindernissen Juultje moet nemen, voordat Senta gered is. Schrijf al deze hindernissen op het bord.

Maak samen met de kinderen een 'ganzenbordachtig' bordspel. Het laatste vakje is de redding van Senta. De pionnetjes zijn Troekel en Juultje. Verdeel de hindernissen regelmatig over het bord en bedenk voor al die hindernissen een passende spelregel. Bijvoorbeeld: *Vakje 23 – ontmoeting met de Heks van Laar, een beurt overslaan.*

Werk de spelregels netjes uit, zodat het spel ook gespeeld kan worden door kinderen die het boek niet kennen. Versier het speelbord met tekeningen of collages. Als het klaar is, kan het spel gespeeld worden. Daarna krijgt het een plekje in de boekenhoek.

Andere boeken met een sprookjesachtig karakter

Paul Biegel, *Laatste verhalen van de eeuw*
Paul Biegel, *Rover Hoepsika*
Paul Biegel, *Nachtverhaal*
Wim Burkunk, *een drol van een draak*
Letizia Cella, *Pino Toppino*
Roald Dahl, *Joris en de geheimzinnige toverdrank*
Roald Dahl, *De fantastische meneer Vos*
Roald Dahl, *De tovervinger*
Lieneke Dijkzeul, *Een bezem in het fietsenrek*
Harm de Jonge, *Vleugels voor Jorre*
Hanna Kraan, *De boeken over de boze heks*
Sjoerd Kuyper, *De rode zwaan*
Sjoerd Kuyper, *Majesteit, uw ontbijt*
Ron Langenus, *De verliefde prins*
Annie Makkink, *Helden op sokken*
Sofie Mileau, *De verborgen prins*
Otfried Preussler, *Het spookje*
Otfried Preussler, *De kleine heks*
Els Rooijers, *Ruilen met de heks*
J.K. Rowling, *De boeken over Harry Potter*
Jan Terlouw, *Koning van Katoren*
Anke de Vries, *De vleugels van Wouter Pannekoek*
Janwillem van de Wetering, *Stekel Charlie*

Over Thea Beckman

Thea Beckman werd in 1923 geboren. Ze was enig kind en bovendien een meisje en haar ouders vonden het vanzelfsprekend dat ze thuis zou meehelpen in de huishouding. Haar vader was kantoorbediende bij de Holland-Amerikalijn en werd in de crisisjaren werkloos. Studeren was er voor Thea niet bij; omdat er geen geld voor was, maar ook omdat haar ouders het niet nodig vonden voor een meisje. Thea wilde als kind graag schrijfster worden of ontdekkingsreiziger. Voordat in elk geval één van deze dromen uitkwam, werkte ze echter eerst enige jaren op een kantoor. De eerste jaren van haar huwelijk hield ze zich voornamelijk bezig met de opvoeding van de kinderen en het huishouden, maar ze schreef ook journalistieke stukjes en korte verhalen, onder andere voor damesbladen, de *Haagse Post* en de kindertijdschriften *Kris Kras* en *Taptoe*. Pas toen de kinderen groot waren, had ze meer tijd en begon ze met het schrijven van boe-

ken. Toen begon ze ook aan de studie sociale psychologie die ze in 1981 voltooide met een scriptie over de invloed van boeken op jongeren. In 1957 verscheen haar eerste boek *Anjers voor Adele*, een roman voor volwassenen. Als schrijversnaam gebruikt ze Thea Beckman met één 'n', omdat de uitgever de naam van haar man te Duits vond. In datzelfde jaar debuteerde ze ook als kinderboekenschrijver met *De ongelooflijke avonturen van Tim en Holderdebolder*. Nadat in 1970 haar eerste kinderboek bij Lemniscaat was verschenen (*Met Korilu de Griemel rond*, later verschenen onder de titel *Zwerftocht met Korilu*) volgden de kinder- en jeugdboeken elkaar in hoog tempo op; schrijven werd haar beroep. In 1973 verscheen *Kruistocht in spijkerbroek* dat een jaar later bekroond werd met de Gouden Griffel en nog steeds als haar bekendste boek geldt. Sindsdien heeft ze vele historische jeugdboeken geschreven. Daarnaast publiceerde ze een trilogie die in de verre toekomst speelt, enkele boeken die in het heden spelen en een fantasierijk verhaal voor jongere kinderen. Ondanks het feit dat Thea Beckman de leeftijd heeft bereikt dat anderen met pensioen gaan, schrijft ze nog steeds. Haar laatste boek was *Vrijgevochten* (1998).

Boeken van Thea Beckman

Zwerftocht met Korilu (1970)

Zilveren Griffel 1971

Kruistocht in spijkerbroek (1973)

Gouden Griffel 1974

Europese prijs voor het historische jeugdboek, Padua 1976

Mijn vader woont in Brazilië (1974)

Geef me de ruimte! (1975)

Triomf van de verschroeiende aarde (1977)

Het rad van fortuin (1978)

Stad in de storm (1979)

Zilveren Griffel 1980

Wij zijn wegwerpkinderen (1980)

De Gouden Dolk (1982)

Hasse Simonsdochter (1983)

Wonderkinderen (1984)

Kinderen van Moeder Aarde (1985)

Het helse paradijs (1987)

Een bos vol spoken (1988)

Bekroond met de prijs van de Nederlandse Kinderjury 1989

De val van de Vredeborch (1988)

Het Gulden Vlies van Thule (1989)

Het geheim van Rotterdam (1990)

Bekroond met de prijs van de Nederlandse Kinderjury 1991

De Stomme van Kampen (1992)

De verloren schat (1993)

Getipt door de Nederlandse Kinderjury 1994

De doge-ring van Venetië (1994)

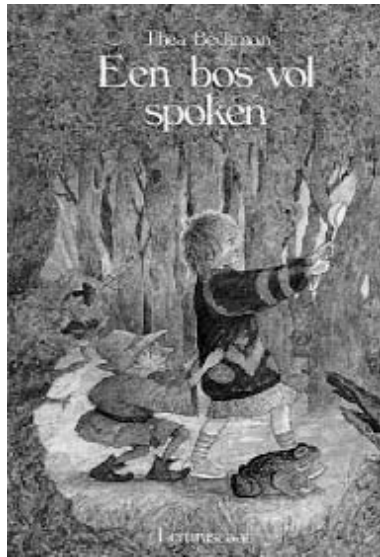
Getipt door de Nederlandse Kinderjury 1995

Saartje Tadema (1996)

Vrijgevochten (1998)

Genomineerd door de Jonge Jury 2000

Kopieerblad

Thea Beckman

Een bos vol spoken

Als Juultje 's avonds naar bed wil gaan, hoort ze een stem. Op het balkon staat een raar klein mannetje, Troekel. Hij vertelt haar dat zijn kat Senta is gestolen door de vierarmige prins. Ze wordt gevangen gehouden in het bos. Alleen iemand die heel dom is, kan Senta redden. Daarom vraagt Troekel of Juultje meegaat. Juultje wil niet, want ze mag van haar moeder niet met vreemde mannen meegaan. Als Troekel verschrikkelijk begint te huilen, krijgt ze medelijden en gaat toch maar mee. Gewapend met een grote soeplepel vertrekken ze naar het donkere bos. En wie ze daar allemaal tegenkomen...

Bekijk de omslag en de titel goed. Lees eventueel het voorgelezen fragment nog een keer. Beantwoord nu de volgende vragen.

- Zeg van alledrie de figuren op de omslag hoe ze heten, en wat hun rol in het verhaal is.
- Wie van hen kan er echt bestaan?

In het fragment dat net voorgelezen is, kan Juultje toveren. Misschien kan ze Senta ook wel terugtoveren!

- Schrijf een toverspreuk voor Juultje waarmee ze Senta kan terugtoveren.
- Schrijf het recept voor een toverdrank waarmee ze Senta kan terugtoveren. Denk erom dat het er ook uit moet zien als een echt recept; Juultje moet de toverdrank zó kunnen maken.
- Versier het recept zo dat het direct in een toverboek kan worden opgenomen.

De fragmenten

Fragment 1 – Een bos vol spoken

Onder een oeroude dikke eik zat een man. Een grote zware man, die geheel verdiept was in het droevige wijsje dat hij uit zijn mondharmonica perste. Juultje bleef even staan en luisterde. Troekel was slimmer, die vertoonde zich niet. Eindelijk liet de man zijn instrument zakken. Daarbij kreeg hij Juultje in het oog. Verbaasd staaarde hij haar aan.

Hij had een baard als een bos stekelbrem. Verder lang donker haar; hij droeg een rijbroek waarvan de pijpen in grote laarzen waren gestopt, en daarboven had hij een kort jasje aan met veel zakken. Ja, zo zagen de rovers in de verhalenboeken van Rien er ook uit.

‘Dag,’ zei Juultje vriendelijk.

‘t Is geen dag, ’t is nacht,’ gromde de kerel. ‘Waar kom jij vandaan?’

Uit het dorp, had ze moeten zeggen, maar in plaats daarvan zei ze: ‘Uit de hut van de Heks van Laar.’

De man rilde even. ‘Heb ie haar gezien?’ vroeg hij.

‘O ja.’

‘Misselijk wijf,’ gromde de man.

‘Wie, ik?’

‘Nee, die vermaledijde heks. Ze heeft al mijn lepels gestolen, zodat ik niet eens behoorlijk kan eten.’

‘U mag de mijne wel lenen,’ bood Juultje aan. Ze stak haar soeplepel naar voren en de rover bekeek het ding wantrouwig.

‘De mijne was van hout,’ zei hij brommerig.

‘En deze is verchromd,’ antwoordde Juultje. ‘Dat is veel mooier, zegt mijn moeder.’

‘Het lijkt wel zilver.’

‘Nee hoor. Gewoon verchromd. Niet erg kostbaar, maar wel sterk.’

‘En ik mag hem lenen?’

‘Jazeker.’

‘Poeh. Ik zou die lepel zo van je kunnen afpakken,’ gromde de rover.

‘Vast wel.’ Juultje liet zich niet meer bang maken. ‘Doet u dat wel eens: kleine meisjes beroven?’

‘Natuurlijk niet. ik ben een roverhoofdman met eergevoel.’

‘Gelukkig,’ zei Juultje. ‘Ik ben nogal gehecht aan die lepel, ziet u. Ik heb er het tintelspook mee weggejaagd en de Heks van Laar ermee buiten gevecht gesteld. Maar als u hem nodig heeft, mag u hem wel even lenen.’

‘Heb jij geen honger?’ vroeg de rover.

‘Eigenlijk wel.’

‘Kom dan maar mee.’

‘Waarheen?’

‘Naar mijn rovershol natuurlijk. Waar anders heen? Daar staat de soep al uren te trekken, maar ik kan haar niet opscheppen omdat die ellendige heks mijn lepels heeft weggenomen. Ze kan ook nooit een bosbewoner met rust laten. Alleen voor de vierarmige prins heeft ze respect. Maar ja, die is ook zó machtig!’

Juultje – helemaal vergetend dat ze van haar moeder niet met vreemde mannen mocht meegaan – liep achter de rover aan. Dwars door struiken en varens.

‘Bent u bang voor de vierarmige prins?’ vroeg ze aan zijn rug.
 ‘Wie dat niet is, is gek. Of ongelooflijk stom,’ antwoordde de man.
 Het pad maakte een scherpe bocht en toen stonden ze opeens voor een huis. Een groot huis van steen, met twee torentjes en een dubbele deur. De rover duwde de deur open, deed een greep in het donker. Even tobde hij met een paar lucifers, die steeds uitgingen. Eindelijk lukte het hem de lamp aan te steken die hij van een richel had gepakt.
 ‘Kom binnen.’
 Je kon de soep al ruiken. Juultje volgde de man door een brede gang tot in een geweldige keuken. In een hoek daarvan brandde onder een schouw het vuur. Boven dat vuur hing een ijzeren ketel, die groot genoeg was om er een bad in te nemen. De rover zette de lamp op tafel, haalde uit een kast twee kommen en zette ze naast de lamp. Daarna tilde hij de ketel van het vuur en zette die met een bons op de tafel.
 ‘Ziezo. Nou kan ik eindelijk weer eens eten,’ gromde hij tevreden.
 ‘Zal ik opscheppen?’ bood Juultje aan. Dat vond ze thuis ook altijd zo leuk als ze soep aten.
 ‘Ga je gang.’
 Ze vulde de kommen. Het rook verrukkelijk.
 Ze hadden geen andere lepels, dus moesten ze de soep uit de kommen drinken. Terwijl ze allebei ijverig zaten te blazen vroeg Juultje: ‘Wat is het eigenlijk voor soep?’
 ‘Van brandnetels.’
 ‘Ajasses!’
 ‘Niks ajasses. Daar word je groot en sterk van.’
 ‘Volgens mij bent u dat al,’ zei Juultje benauwd.
 ‘Niet groot en sterk genoeg. Pas als ik tweemaal zo groot en vijfmaal zo sterk ben als nu, zal ik de vierarmige prins kunnen overwinnen en zijn goud stelen.’
 ‘Bent u daarom rover geworden? Om de prins van zijn goud af te helpen?’ vroeg Juultje nieuwsgierig.
 ‘Waarom anders!’
 ‘Nou, ik dacht.... ik dacht dat u een bankrover was.’
 ‘Ik heb twee stoelen. Een bank heb ik niet nodig.’
 Juultje opende haar mond om iets te zeggen, zag er toen maar van af. Bovendien geurde de soep zo lekker.
 Ze nam voorzichtig een slok uit de kom en zei toen: ‘Ik heet Juliana Groeneweg. Hoe heet u?’
 ‘Rinaldini.’
 Natuurlijk! Hoe zou een roverhoofdman anders moeten heten?
 Zie je wel dat dit allemaal niet echt gebeurt, dacht Juultje. Ik verzin maar wat, of ik droom nog steeds.
 Maar droom of niet, de soep was goed warm, erg lekker, en ze knapte er een stuk van op. Stom van Troekel om zich weer te verstoppen, dacht ze in stilte. Die Rinaldini is zo kwaad nog niet, en bovendien is hij een rover van niks. Hij láát zich bestelen, die domoor.
 Blij dat iemand anders ook niet al te slim was, schepte ze de kommen nog eens vol.
 ‘Bufo, Bufo,’ klonk het gedempt van de vensterbank. Juultje keek op. Net binnen de lichtkring van de lamp zat voor het raam een wrattig wezen: een pad. Hoe was die binnengekomen?
 ‘Daar heb je de Heks van Laar,’ wees Juultje. Rinaldini keek geschrokken rond.
 ‘Waar? Buiten?’
 ‘Daar, in de vensterbank.’
 ‘Welnee. Dat is zo maar een pad.’
 ‘Nee, het is de heks,’ lachte Juultje. ‘Ik heb haar in een pad veranderd. Of liever, dat heeft ze

bij ongeluk zelf gedaan. Nu wil ze haar toverstok terug die ik van haar heb afgepakt.’ Stomverbaasd staaarde Rinaldini het meisje aan.

‘Jij hebt... jij hebt...’ stamelde hij. Juultje knikte glunderend. ‘Is het niet grappig?’ grinnikte ze. ‘Dit spokenbos zit vol met dieven. De vierarmige prins heeft de poes van Troekel gestolen. U zit achter het goud van de prins aan. Ik heb de toverstok van de heks afgepakt, terwijl zij uw lepels had gepikt. Die lepels kunt u nu zonder gevaar weer gaan terughalen.’

‘Een bos vol dieven,’ zei Rinaldini somber. ‘Je hebt gelijk. Voor een fatsoenlijk mens is hier nauwelijks plaats.’

‘Waar is eigenlijk de rest van uw roversbende? U bent toch de hoofdman?’ vroeg Juultje.

‘Ze zijn weggelopen. Ze waren bang voor de spoken in het bos. Maar ik wilde het niet zo gauw opgeven. Ik moet en zal dat goud van de vierarmige prins hebben.’

‘Dat zegt mijn vader ook altijd: niet te gauw opgeven,’ knikte Juultje meelevend. Ze pakte haar soeplepel op. ‘Hè, dat heeft me gesmaakt. Nu kan ik er weer een paar uur tegen. Bedankt, meneer Rinaldini. Ik denk dat ik nu maar eens verder ga.’

Fragment 2 – Een bos vol spoken

De Heks van Laar

Juultje herkende de plek. Op het open stuk stond een oud gereedschapsschuurtje, dat al jaren niet meer werd gebruikt. Ze had er midden op de dag wel eens omheen gelopen. Door de twee kleine ruiten gegluurd, maar niets anders gezien dan een dof gordijn van spinnenwebben.

Het was hier minder donker dan in het bos zelf. De sterren gaven een beetje licht, de hemel was niet helemaal duister, want achter de bomen aan de andere zijde van de open plek begon de maan op te komen.

Ja, Juultje wist nu precies waar ze was. En toch leek het allemaal anders. Het vervallen schuurtje was groter dan ze zich herinnerde. Niet zo krakkemikkig meer en achter de kleine ruiten flikkerde een lichtje. Ze zag zelfs een tuinhekje, begroeid met stekelige klimplanten. Vreemd was het, heel vreemd.

‘Hier woont de woudheks,’ fluisterde Troekel. ‘De Heks van Laar.’

‘Hier woont niemand,’ fluisterde Juultje terug. ‘Ik ben er vaak geweest. Dat hutje stelt niets voor.’

‘Dat was dan zeker overdag,’ antwoordde Troekel minachtend.

Hij had gelijk.

‘Durf je niet verder?’ vroeg Juultje zacht. Troekel schudde mistroostig het hoofd.

‘Als de heks ons ziet, verandert ze ons in padden.’

‘Welnee. Heksen bestaan niet.’

‘Ssst!’

Spoken bestaan ook niet, dacht Juultje, en toch was daarstraks Tintel er. Zou je een heks met een soeplepel van je af kunnen houden? Ach, wat een onzin!

‘Kan de Heks van Laar ons niet helpen om Senta te bevrijden?’ vroeg Juultje gedempt.

‘Ik weet het niet. Misschien wil ze niet.’

‘Dan ga ik het haar vragen.’ Meteen liep ze in de richting van het hutje.

‘Voorzichtig,’ siste Troekel, die bibberend onder de bomen bleef staan.

De deur van het hutje vloog eensklaps open en op de drempel verscheen een donkere gestalte. Er woonde dus wèl iemand! Of alleen maar ’s nachts?

Troekel trok zich snel terug tussen de struiken aan de rand van de open plek, maar voor Juul-

tje was het te laat. Ze stond duidelijk zichtbaar op het kale stuk en ze zag de ogen van de woudheks gloeien toen die haar ontdekte.

‘Ha, een mensenkind,’ kraakte de Heks van Laar.

Ik heb weer eens stom gedaan, dacht Juultje verschrikt. Maar ze was nu toch al gezien, daarom deed ze een stap naar voren.

‘Goedenavond, mevrouw,’ zei ze zo beleefd als ze maar kon. ‘Ik geloof dat ik verdwaald ben. Kunt u mij de weg naar het dorp wijzen?’

Ze moest zich maar onnozel houden, dacht ze. Misschien was de Heks van Laar niet alleen kwaadaardig maar ook dom. Dan passen we goed bij elkaar, dacht Juultje.

‘Verdwaald,’ giechelde het wijfje.

‘Ja, ziet u, de poes is weggelopen en ik ben haar aan het zoeken.’

‘Een poes, hè?’

‘Ja mevrouw. Ze heet S... ze heet Mimi.’

‘Hier is geen poes die Mimi heet.’

Nee, dat weet ik ook wel, dacht Juultje. Mimi ligt lekker op de bank in de huiskamer te slapen, terwijl mijn vader en moeder ernaast zitten en naar de tv kijken. Maar dat weet die heks niet.

‘Ik weet dat je op zoek bent naar een kat,’ kraste de Heks van Laar. Ze giechelde gemeen. ‘Luis-ter maar, je kunt haar hier helemaal horen krijsen. Hi, hi...’

‘Ja,’ stamelde Juultje. ‘Ik... eh... kunt u mij bij dat arme dier brengen?’

‘Misschien. Hoe ziet die kat eruit?’

Dat wist Juultje niet. Ze had vergeten ernaar te vragen.

‘Zwart,’ zei ze op goed geluk, ‘met witte pootjes.’

‘Zwartwitte kat niet gezien. Ben je moe? Kom dan maar even binnen.’

Van mijn leven niet, dacht Juultje. Veel te eng. Snel zei ze: ‘O nee, daarvoor heb ik geen tijd. Ik moet mijn poes vinden en dan naar huis.’

Achteruit lopend probeerde Juultje weer de bosrand te bereiken, maar de heksenstem kraakte: ‘Blijf staan!’ en toen kon ze geen voet meer verzetten.

‘Wie ben je eigenlijk?’ vroeg de Heks van Laar streng.

Praten kon nog wel. Juultje slikte even en dreunde op: ‘Ik ben Juliana Groeneweg, ik woon in het dorp en onze poes heet Mimi.’

‘Ik heb zin je in een pad te veranderen, brutale meid,’ snauwde het wijfje.

‘Maar ik ben niet brutaal, mevrouw.’

‘Jawel. je loopt waar je niet komen mag.’

‘Ik kon toch niet weten dat u hier woonde?’

‘O nee? Waar heb je Troekel gelaten?’

‘Die is... Troekel? Wat bedoelt u?’

‘Houd je niet van den domme, kind. Troekel heeft je hierheen gebracht.’

‘Ik doe niet alsof. Ik ben ècht dom,’ riep Juultje boos. Ze was vooral kwaad omdat ze haar benen niet kon bewegen. Woedend zwaaide ze met de soeplepel.

‘En dit bos,’ schreeuwde ze, nog altijd boos, ‘is van iedereen. Alle mensen en kinderen mogen hier komen of spelen. Het staat op een bord bij de ingang en mijn vader zegt het ook. Het is een openbaar bos. Ik mag hier net zo goed rondlopen als u.’

De Heks van Laar giechelde weer. Heel boosaardig.

‘Dom kind. Kun je niet lezen? Op dat bord staat: vrije toegang van zonsopgang tot zonsondergang. ’s Nachts is het mijn bos. Dan hebben de mensen er geen recht meer op.’

Ze had het weer eens fout gedaan. Juultje zuchtte.

‘Ik kan wel lezen, maar mijn poes niet. En die moet ik zoeken,’ hield ze vol.
‘Smoesjes. Hoe ziet je kat er dan uit?’
‘Nou eh... Grijs, met strepen.’ O nee, dat had ze daarstraks niet gezegd! Hoe was het ook weer?
‘Pikzwart,’ riep ze wanhopig. En toen de heks het hoofd schudde gilte ze: ‘Rood. Een rode kater.’
‘Zie je wel dat je liegt. Je zoekt een heel andere poes. Je zoekt Senta. O, ik heb jullie wel horen aankomen, meisje. Je bent veel te onnozel om dat zachtjes te doen. Je praat en je kletst, een echte domme meid. ik ga je in een pad veranderen.’
De Heks van Laar hief de linkerhand op en het zachte maanlicht viel op een glanzend staafje.
Dat nooit! dacht Juultje. Ze sprong vooruit, wipte over het tuinhekje – hé, ze kon haar benen weer gebruiken! – en sloeg met haar soeplepel naar de toverstok. Die viel op de grond. Juultje duwde de bolle kant van haar lepel in de maag van de heks en drukte haar achteruit van de drempel af.
‘Niks veranderen. Ik wil geen pad worden,’ gilte ze boos. ‘Wie denk je wel dat je bent? Een beetje de baas spelen hier? Dat hoef ik niet te nemen.’
De Heks van Laar tuimelde achterover, verloor haar evenwicht en viel op haar rug in een warreling van grauwe lompen. Juultje voelde het stokje onder haar voet; het was rond en hard. Ze bukte zich om het op te rapen, maar ook de gevallen heks grabbelde ernaar, terwijl ze geheimzinnige spreuken prevelde.
Ze leek de minister wel, zo onbegrijpelijk was het. Juultje duwde weer met haar soeplepel en kreeg het toverstokje te pakken, juist op het moment dat de heks riep: ‘Kiralala! Bufo!’ Een lichtflits. Op de tafel in het hutje stond een olielampje, dat opeens fel opflikkerde en toen uitging. Een noodkreet. En voor Juultjes voeten zat een dikke pad die haar met glinsterende ogen aanstaarde.
Verbijsterd keek Juultje neer op het stokje dat ze in haar hand hield. Ze had ermee naar de heks gewezen toen die haar toverformule uitsprak. En toen was het wijfje zelf in een pad veranderd.
‘Bufo, Bufo,’ kwaakte de pad dof en hipte weg, naar buiten. Juultje moest even bijkomen van de schrik. Het was nu weer heel donker om haar heen. Klagend klonk het uit het bos: ‘Bufo, Bufo...’ Langzamerhand stierf het geluid weg. De Heks van Laar was zeker op weg gegaan om bij de vierarmige prins haar beklag te doen.
Moe leunde Juultje even tegen de deurpost van het hutje. Op dat ogenblik kwam de maan boven de boomtoppen uit en overgoot de open plek met zilveren licht. Juultje wilde hier niet langer blijven. Veel te griezelig. Ze liep naar buiten in de richting van de struiken.
‘Troekel?’
In het onderhout ritselde het. Juultje liep erheen en keek neer op de huilende dwerg, die midden tussen het onkruid zat, met een pad op schoot. Met één teder wijsvingertje streekte hij het dier over de kop.
‘Ach, arme Juultje,’ snikte hij zacht. ‘Hoe kon je nou zó dom zijn. Ik had je toch gewaarschuwd. Maar je was zo onstuimig... Vergeef het me, Juultje, zo had ik het echt niet bedoeld.’
Juultje kon er niets aan doen, ze schaterde.
‘Troekel. dat ben ik niet. Dat is de Heks van Laar. Zij is in een pad veranderd.’